

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Αριθ. φύλλου 210

Αθήνα, Ιούνιος 1980

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

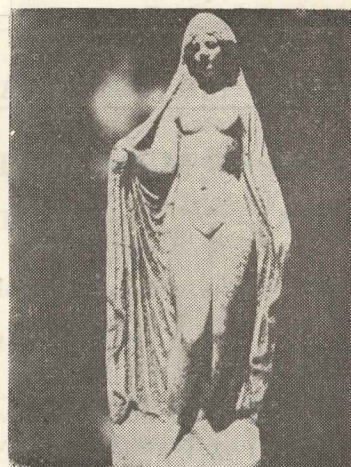
Ίνστιτούτο Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ Πολιτιστικὸ Κέντρο τῆς Ἑλλάδος

Ἐνα ἄρθρο μὲ ὁλοκληρωμένες ἀπόψεις, γιὰ τὴ διάσωση τῆς Ἰωνικῆς κληρονομιάς καὶ τὴν ἐπιβίωση τῆς μνήμης τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, τοῦ Ἐπίτιμου Προέδρου μας κ. Ν. Χ. Ἀρώνη δημοσιεύτηκε στὸν «Προσφυγικὸ Κόσμο». Ἐπειδὴ εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅλοι οἱ ἀναγνώστες μας νὰ μὴν πληροφορήθηκαν περὶ τοῦ ἄρθρου καὶ τῆς σημαντικότητάς του, τὸ ἀναδημοσιεύουμε σήμερα καὶ στὸ δικό μας τεῦχος. Τὸ ἄρθρο περιέχει ὑποδείξεις πὺ γιὰ τὴν πραγματοποίηση τους χρειάζεται ἡ συνεχῆς συμπαράσταση ὅλων τῶν Μικρασιατῶν.

Μεγαλουργήματα προγραμματίζονται στὰ πλαίσια τοῦ ιδρυόμενου Πολιτιστικοῦ Κέντρου τῆς Ἑλλάδας, μὲ προβλέψεις γιὰ σπουδαιότατες κλαδικές πραγματοποιήσεις, ἀξίας πολλῶν δισεκατομμυρίων δραχμῶν, πὺ ἐξαγγέλλονται μὲ ἐπίσημες κυβερνητικές ἀνακοινώσεις στὸν Τύπο καὶ ἀπὸ τὰ ὀπτικο-ακουστικά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ μᾶς γιομίζουν ἐνθουσιασμό καὶ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια.

Σημαντικώτατες ἀποφάσεις παίρνονται γύρω ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμό, σὲ ὅλες τὶς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις του, τὴν ἱστορικὴ ἐξελικτικὴ συνέχειά του, στὸς αἰῶνες, μὲ τὶς θύραθεν ἐπιδράσεις τους, τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν προαγωγή τους, στὸν ἐλεύθερο ἑλληνικὸ χῶρο καὶ σὲ οἰκουμενικὴ κλίμακα.

Ὅμως, δὲν ἀκούστηκε καμμιά ἰδιαίτερη σχετικὴ πρόβλεψη γιὰ τὴν ξεχωριστὴ, ὅπως θᾶπρεπε, προβολὴ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, γιὰ τὴν ὁργάνωση, δηλαδή, μέσα στὸς κόλπους τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου, σπουδαστικοῦ πυρήνα συστηματοποιημένης, κατὰ τὰ σύγχρονα πρότυπα, ἔρευνας καὶ μελέτης τοῦ τρισχιλιόχρονου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τῆς ΑΝΑΤΟΛΗΣ, πὺ ξέρουμε πὺς γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε στὶς ἑλληνικὲς γεωγραφικὲς περιοχὲς τῆς Μικρασίας, τοῦ Πόντου, τῆς Πόλης καὶ τῆς Θράκης, ἐλεύθερες πρῶτα, σκλαβωμένες ἔπειτα, πολιτισμοῦ ἰδιότυπου καὶ ὑψηλοῦ, πὺ βρίσκεται ἱστορικὰ δεμένος, ἀπὸ τὴν ἀπώτατη ἀρχαιότητα, τοὺς μέσους καὶ νεώτερους χρόνους κ' ἴσαμε σήμερα, μὲ τὶς βαθεῖες ρίζες κάθε δημιουργίας τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, στὶς ἐπιστῆμες, τὶς τέχνες, τὴ φιλοσοφία, τὴν παραγωγή καὶ τὸ ἐμ-

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ἀφροδίτη τοῦ Ἰονίου, ἀπὸ τὸ ἐκεῖ
Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.

Ἀρχίζουμε νὰ δημοσιεύουμε φωτογραφίες ἀπὸ τὸ θησαυρὸ τῶν ἀρχαίων μας μικρασιατῶν προγόνων, πὺ ὑπάρχουν στὰ Μουσεῖα στὴ Βιέννη, Βερολίνο, Λονδίνο, Σμύρνη, Ἰόνιο.

πόριο, τὴν κοινοτικὴ ὁργάνωση, τὶς κοινωνικὲς δραστηριότητες, βραδύτερα καὶ μὲ τὶς ρίζες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας μας⁽¹⁾.

Αὐτὸ τὸ ἐπιτακτικὸ καὶ ἀνεκπλήρωτο ἐθνικὸ χρέος, πὺ μετὰ τὸν ξεριζωμὸ τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς Ἀνατολῆς, παίρνει ἀδξημένη ἱστορικὴ σημασία, θὰ μπορούσε τώρα νὰ βρεῖ τὴν ἐκπλήρωσή του, μὲ τὴν ἰδρυση καὶ τὴ στέγαση, μέσα στὸς εὐρύτατους χῶρους τοῦ σχεδιαζόμενου Πολιτιστικοῦ Κέντρου τοῦ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ, ἐνὸς κρατικοῦ ὁργανισμοῦ μὲ πολυμερὴ συγκρότηση, πὺ σκοπὸ καὶ ἔργο θὰ εἶχε, γενικά, τὴν ἔρευνα, τὴ μελέτη καὶ τὴν προβολή, κατὰ περιοχὲς καὶ κατὰ κλάδους, τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις του, μέσα στὸς τριάντα αἰῶνες τῆς ἀνέλιξής του, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἕως τὴν ἐθνικὴ καταστροφή τοῦ 1922.

Ἐνας τέτοιος σπουδαστικὸς κρατικὸς πυρήνας θὰ τραβοῦσε κοντὰ του τοὺς εἰδικούς, τοὺς ἐπιστήμονες, τοὺς λογοτέχνες, τοὺς καλλιτέχνες, τοὺς μελετητὲς καὶ τοὺς φοιτητὲς, πὺ θὰ ἔδιναν τὸν καρπὸ τῆς δημιουργικῆς δουλειᾶς τους, σὲ γνώση, σὲ λόγο, σὲ ἔργο, σὲ μέλος κλπ. ὑλικὸ πνευματικὸ ἐργασμένο ἢ γιὰ περαιτέρω ἐπεξεργασία καὶ ἀπλᾶ κεντρίσματα γιὰ τὴ διερεύνηση, σὲ διεθνὴ στίβο, τῶν θησαυρῶν, ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν, τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς.

Πολλὰ πλοῖοι οἱ τρόποι πὺ προσφέρονται γιὰ τὴν εὐόδωση τῶν στόχων ἐνὸς τέτοιου ἐθνικοῦ πνευματικοῦ ἐργαστηρίου περιωπῆς, πὺ, μὲ τὴ δημιουργικὴ λειτουργία του, νὰ κρατεῖ ζωντὴ τὴν προσοχὴ τοῦ Γένους στὴν ἰδέα καὶ στὴ μνήμη τῆς Ἑλλάδος τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐνθάρρυνση καὶ χρηματοδότηση συγγραφῆς βιβλίων καὶ καλῶν ἐκδόσεων, προκηρύξεις συγγραφικῶν ἀγώνων, θέσπιση χρηματικῶν ἐπάθλων ποι-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 8)

1. Βλ. «Μαρμαρινὰ Νέα», φ. 248 - 9 Μάιος - Ἰούνιος 1969, «Μικρασιατικὴ Ἥχώ» φ. 112, Νοέμβρ. 1969.

“ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΤΟ ΝΕΟ ΟΝΟΜΑ

Ο Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ἰσαὰκ Λαυρεντίδης συγχαίρει τοὺς Μικρασιάτες πὸν μὲ τίς ἐνέργειές τους διατηροῦν τὴ μνήμη τῶν Πατρίδων μας.

Ἀπὸ τὴν Τετάρτη 18 Ἰουνίου, ἡ πλατεία πὸν βρίσκεται στὸ τέρμα τῶν Ἀμπελοκήπων μετονομάστηκε σὲ «πλατεία Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης». Ἡ ἀλλαγὴ πραγματοποιήθηκε, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου κ. ἐκλεκτοῦ μέλους μας -πρώην συμβούλου, ἐπίσης τῆς Ἐνώσεώς μας - κ. Γιάννη Ἀκριθάκη, πὸν ὁμόφωνα ἀποδέχτηκε ἡ δημοτικὴ ἀρχή.

Μιὰ γιγαντοφωτογραφία τῆς «Εὐαγγελικῆς Σχολῆς» μὲ τὸ ἔμβλημά της «ΑΡΧΗ ΣΟΦΙΑΣ ΦΟΒΟΣ ΚΥΡΙΟΥ» κοσμοῦσε τὸ χῶρο.

Στὴν ἐπίσημη τελετὴ, ὁργανωμένη ἀπὸ τὸ Δῆμο Ἀθηναίων καὶ τὸν Σύλλογο φοιτησάντων στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή, τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς σχετικῆς «πλάκας» ἔκανε ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Δ.Μπέης, ἐνῶ ἡ μὲν τὰ τοῦ δήμου ἐχαιρέτιζε τὸ γεγονός.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς «Ἐνώσεως Σμυρναίων», μὲ ἰδιαίτερη πρόσκλησή του ἐγνωστοποίησε τὸ γεγονός πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως καὶ ἐξέχουσες προσωπικότητες τοῦ Μικρασιατικοῦ κόσμου, καλῶντας τους νὰ τιμήσουν τὴν τελετὴ. Πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ἡ προσέλευση ὑπῆρξε συγκινητικὴ, ἀλλὰ καὶ παρήγορη, δεδομένου ὅτι, μέσα στοὺς συγκεντρωμένους ὑπῆρχαν καὶ πολλοὶ νέοι, γεγονός πὸν σημαίνει πὸς οἱ μνήμες τοῦ κόσμου τῆς Ἰωνίας μεταλαμπαδεύονται, ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ.

*

Ο Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ἰσαὰκ Λαυρεντίδης, στὴν προσλαλιά του, ἐτόνισε αὐτὸ ἀκριβὲς τὸ γεγονός καὶ ἀναφέρθηκε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή καὶ στὸ «Φροντιστήριον» τῆς Τραπεζοῦντας τοῦ Πόντου, ἐπισημαίνοντας ὅτι μὲ τέτοιες καὶ παρόμοιες ἐνέργειες τῶν ἀπανταχοῦ Μικρασιατῶν, κεντρίζεται ἡ μνήμη κὶ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐπιβίωση τῆς ἀκατανίκητης νοσταλγίας.

*

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης Χρυσόστομος, ἐτόνισεν ὅτι «αὐτὴ δὲν εἶναι ἀπλῶς μία πλάκα ὀνομασίας, εἶναι μνημεῖο ὅλων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, πὸν φοίτησαν στὴ Σχολή κὶ ἐδόξασαν τὴν Ἑλλάδα».

Ο Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Δημ. Μπέης, πὸν ὅπως εἶπε «Σήμερα ἐκπληρώνουμε ἓνα χρέος».

Μίλησαν πρὸς τοὺς παρισταμένους ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων, πὸν εἶπε, συγκεκριμένα :

ΜΙΛΑ Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ κ. ΔΗΜ. ΜΠΕΗΣ

«Σήμερα ξεπληρώνουμε ἓνα χρέος.

Τὸ χρωστᾶμε στὶς χαμένες πατρίδες καὶ στὴν πόλη πὸν σήκωσε τὸ τεράστιο ἱστορικὸ φορτίο τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, στὴ Σμύρνη.

Νὰ θυμηθοῦμε καὶ νὰ σκύψουμε πάνω στὶς μνήμες πὸν τόσοι καὶ τόσοι μὲ τὸ αἷμα τους, τὴν πέννα τους, τὸν ἀγῶνα τους ἔγραψαν γιὰ αἰῶνες πολλοὺς.

Δὲν ἔχω πολλὰ νὰ πῶ.

Ἡ Σχολή, ἡ πόλη της, ἡ Μικρασία μιλοῦν τόσο ζωντανὰ καὶ συγκαρινὰ.

Οἱ πρόσφυγες, ὁ ξεριζωμός, ἡ ἀγωνία τῆς ἐνταξῆς στὸν ἐθνικὸ κορμό, οἱ ζωντανὲς μνήμες.

Ο πολιτισμὸς πὸν χτίστηκε ἀπὸ ἓνα λαὸ, πὸν ἔμαθε νὰ παλεύει τρεῖς χιλιάδες χρόνους ἀκριβῶς, ἡ κληρονομία καὶ ἡ παράδοση, στὶς ἀμμουδιὲς τοῦ Αἰγαίου, τὰ πρόσωπα πὸν περνοῦν καὶ σημαδεύουν στὸ διάβα τους τὴν ἱστορία.

Σήμερα ξεπληρώνουμε ἓνα χρέος. Δὲν ξεχνοῦμε. Στὶς ζωντανὲς μνήμες θὰ στεριώσουμε τὰ καινούρια χνάρια».

ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Μὲ τὸ διακοσιοστὸ δέκατο φύλλο τῆς Ἑφημερίδας μας διακόπτουμε γιὰ 2 μῆνες (Ἰούλιο - Αὐγούστο) ὅπως κάθε χρόνο. Θὰ συνεχίσουμε, μὲ τὸ καλὸ, τὸ Σεπτέμβριο.

Εὐχόμαστε σὲ ὅλους σας καλὰς διακοπές.

ΣΧΟΛΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ, ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΣΑΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΜΥΡΝΗΣ κ. ΑΛΕΞ. ΒΕΖΥΡΓΙΑΝΝΗ

«Μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ υπερηφάνεια ὁ Σύλλογος τῶν φοιτησάντων στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή Σμύρνης, τὸν ὅποιον ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ἐκπροσωπῶ, συμμετέχει σήμερα στὴν ἐπίσημη τελετὴ τῆς ὀνομασίας τῆς Πλατείας πὸν εὐρισκόμεθα, σὲ «Πλατεία Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης».

Ο Σύλλογός μας πὸν ἰδρύθηκε μὲ πρωτοβουλία τοῦ συμμαθητῆ μας ἀείμνηστου Καθηγητῆ Μιχάλη Ἀναστασιάδη, ἀπὸ ὅλους ἐμᾶς πὸν φοιτήσαμε στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή Σμύρνης καὶ κρατοῦσαμε μέσα στὴ ψυχὴ μας ἀσβεστὴ τὴ φλόγα τῶν μεγάλων Παραδόσεων τῆς Σχολῆς, εἶχε σκοπὸ τὴν ἀναβίωση στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης πὸν ἐπὶ δύο αἰῶνες περίπου φώτισε μὲ τὸ φῶς τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τοὺς ὑπόδουλους Ἑλλήνες τῆς Μικρασίας.

Καὶ τὸ ἐπέτυχε. Δύο χρόνια μετὰ τὴν ἰδρυσὴ του κατάρθωσε ἡ ἐν Νέα Σμύρνη λειτουργοῦσα Εὐαγγελικὴ Σχολή νὰ ὀνομασθῇ Πρότυπη ἐξομοιωθεῖσα μὲ τὰ Πειραματικὰ Γυμνάσια καὶ τὴ Βαρβάκειο Σχολή. Ἀπὸ τότε ἡ Πρότυπη Εὐαγγελικὴ πλαισιωμένη ἐκάστοτε μὲ ἐξαιρετὴ Διεύθυνση καὶ ἐκλεκτὸ διδασκτικὸ προσωπικὸν συνεχίζει ἐπᾶξια τὴν παράδοση τῆς παλῆς Εὐαγγελικῆς σὲ βαθμὸ ὥστε κάθε χρόνο οἱ ἀπόφοιτοί της νὰ εἰσάγονται στὶς ἀνώτατες Σχολές μὲ ποσοστὸ ἐπιτυχίας κατὰ μέσον ὄρο 90 %.

Ἀλλὰ ὁ Σύλλογός μας εἶχε καὶ ἓνα ἄλλο στόχο πὸν ἐπὶ χρόνια ἐπέδιωσε νὰ ἐπιτύχῃ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς μας καὶ Δημοτικὸς Σύμβουλος κ. Γιάννης Ἀκριθάκης. Νὰ δοθῇ τὸ ὄνομα τῆς Σχολῆς σὲ μιὰ Πλατεία ἡ ὁδὸ τῶν Ἀθηνῶν γιὰ νὰ παραμείνῃ ἀθάνατη εἰς τοὺς μεταγενέστερους ἡ τεράστια συμβολὴ της στὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ ἐθνικὰ θέματα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Καὶ ἦλθε σήμερα τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Γι' αὐτὸ αἰσθανόμαστε μεγάλη χαρὰ καὶ συγκίνηση πὸν ὕστερα ἀπὸ 58 χρόνια ἀναγνωρίζεται ὁ ἱστορικὸς ρόλος τῆς Σχολῆς καὶ μιὰ ἀπὸ τίς Πλατείες τῆς Πρωτεύουσας παίρνει τὸ ὄνομά της.

Εὐχαριστοῦμε γι' αὐτὸ θερμὰ τὸν κ. Δήμαρχό μας καὶ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο πὸν παμψηφεί ἐνέκρινε τὴν πρόταση τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως μας καὶ ὅλους ἐσᾶς πὸν μᾶς τιμήσατε μὲ τὴν παρουσία σας. Ο κ. Ἀκριθάκης θὰ σᾶς πῇ στὴ συνέχια λίγα λόγια γιὰ τὴν ἐπὶ δύο αἰῶνες περίπου Ἑθνικὴ καὶ Ὀρθόδοξη δράση τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης.

Σᾶς εὐχαριστῶ πὸν μὲ ἀκούσατε».

ΕΙΠΩΘΗΚΕ

«Οἱ Ἑλλήνες τῆς Ἀνατολικῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀποτελοῦν τὸ ἀγνότερον τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὅπερ καλλίρον διετήρησε τὸν ἐθνικὸν τύπον».

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ο Πρόεδρος τῶν φοιτησάντων στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή, κ. Ἀλεξ. Βεζυργιάννης εὐχαριστεῖ τὸν Δήμαρχο Ἀθηναίων γιὰ τὴν ἀναγνώριση τοῦ ὀνόματος τῆς Σχολῆς.

Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΚΡΙΘΑΚΗΣ ΕΙΠΕ

«Οἱ ἀπόφοιτοί καὶ οἱ φοιτήσαντες στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή Σμύρνης μὲ ἐθνικὴν υπερηφάνεια παρεῦρισκαν στὴν τελετὴ τῆς ὀνομασίας τῆς παρὰ τὸ τέρμα Ἀμπελοκήπων Πλατείας σὲ Εὐαγγελικὴ Σχολή Σμύρνης καὶ εὐγνωμονοῦν τὴν σημερινὴν Δημοτικὴν Ἀρχὴ καὶ τὸν Δήμαρχο Δημήτρη Μπέη πὸν υἱοθέτησε τὴν πρότασή μου καὶ τὴν εἰσήγαγε στὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο.

Ἡ πνευματικὴ μας τροφὴ ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή Σμύρνης πὸν θήλασε ἱεράρχας, ἐπιστήμονες, ἀκαδημαϊκοὺς, καθηγητὲς, στρατηγούς, ὑπουργούς, βιομηχάνους, ἐμπόρους, τὸν ἀπαγχονισθέντα Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε', τὸν οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Νεόφυτο, τὸν Ἀδελφὸν Κοραῖ, τὸν Ἀρχιστράτηγο τῆς νίκης Λεωνίδα Παρασκευόπουλο, Καθηγητὲς Πανεπιστημίου ὅπως τὸν Παῦλο Καρολίδη, τὸν πατέρα τοῦ Σεφέρη Στυλιανὸ Σεφεριάδη, τὸν Σεφέρη, τὸν Ἰωάννη Συκουτρή, τὸν Στυλιανὸ Σπεράντζα, τὸν Ἀλέξανδρο Αὐτσερόπουλο, τὸν Μιχάλη Ἀναστασιάδη, τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς Γεώργιο Ἰωακείμω, Γεώργιο Μυλωνά Πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας, τὸν τέως Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν Χρυσόστομο Παπαδόπουλο, τὸν Μιχάλη Ἀργυρόπουλο Ἀντιπρόεδρο τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ ποιητὴ, τὸν ἐπιλεγόμενο Ρήγα Ραγιά, τὸν σκηνοθέτη Πέλο Κατσέλη, τὸν Ἀριστοτέλη Ἰωάννη καὶ πλείστους ἄλλους πὸν διετέλεσαν Ὑπουργοί, Βουλευτὲς, Ἐπιστήμονες διαπρέψαντες εἰς τὸν ἐλεύθερο Ἑλλαδικὸ χῶρο.

Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή Σμύρνης ἰδρύθηκε τὸν Ἰούνιο τοῦ 1733, φοιτοῦσαν στὸ κλασικὸ καὶ ἐμπορικὸ τμήμα 1500 περίπου μαθητὲς καὶ ἐκλείσε τὸ μοιραῖο χρόνο τοῦ 1922 μὲ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴ. Οἱ ἀπόφοιτοί της εἰσέρχοντο στὰ ἀνώτερα ἰδρύματα μετὰ τῶν πρώτων.

→

“ ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ

Ο Δημοτικός Σύμβουλος, κ. Ιωάννης Ακριθάκης πού με την προτάσή του στο Δημοτικό Συμβούλιο, η πλατεία των Αμπελοκήπων πήρε το νέο όνομα.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης Σμυρναίων κ. Κ. Παυλίδης, όμιλει για το ρόλο της Έλληνικής Παιδείας στη Σμύρνη.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΑΣ κ. ΚΙΜΩΝΑ ΠΑΥΛΙΔΗ

«Η απόφαση του Δήμου Αθηναίων να ονομάσει την πλατεία αυτή σε πλατεία Ευαγγελικής Σχολής της Σμύρνης, αποτελεί αναγνώριση του έργου το οποίο έτελεσαν η Έλληνική Παιδεία στη Σμύρνη και τη Μικρά Ασία γενικότερα και στην οποία οφείλεται η επιβίωση του Έλληνικού Έθνους.

Η πρωτεύουσα της Ιωνίας, η Σμύρνη, από των αρχαιοτάτων χρόνων διακρίνεται για την ελληνοπρεπή πνευματική της ανάπτυξη. Ως γνωστόν, οι Ίωνες έθεμελίωσαν τον Έλληνικό Πολιτισμό των ιστορικών χρόνων. Κατά την πτώση του Βυζαντίου οι ελάχιστοι Έλληνες της Σμύρνης, οι οποίοι διεσώθησαν από το φάσγανον του βαρβάρου κατακτητού, δεν ήταν δυνατόν να επιδοθούν στα γράμματα, γιατί κάθε προσπάθεια των έτεινε στην σωτηρία της ζωής των. Η έλλειψη κπαιδευτηρίου τούς ώθει στη συσπείρωση γύρω από την Εκκλησία. Οι Έλληνες κληρικοί αναλαμβάνουν το δύσκολο έργο να διδάξουν τα ελάχιστα γράμματα και τη στοιχειώδη γραφή.

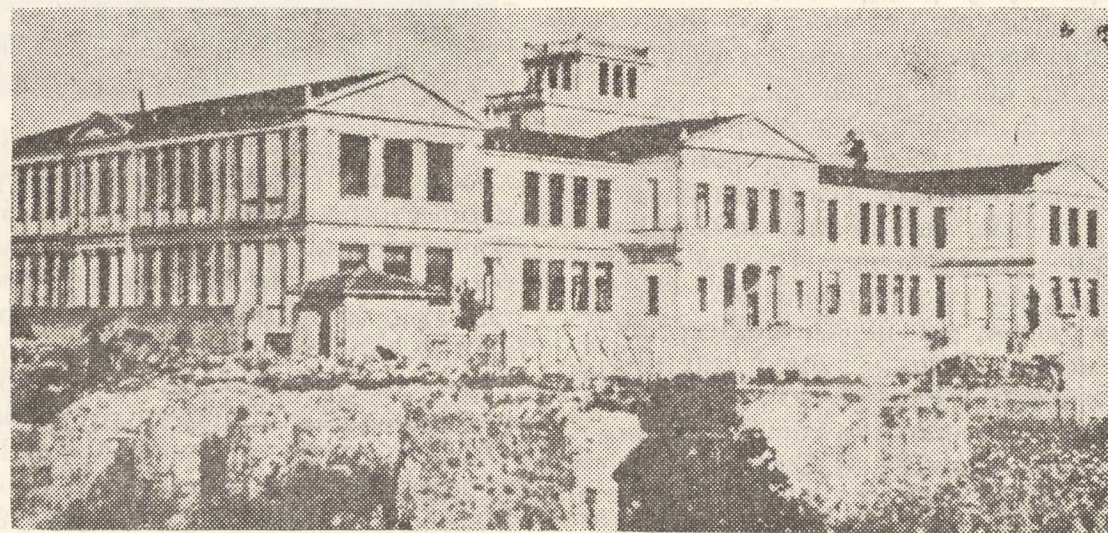
Στη Σμύρνη μέχρι το 17ον αιώνα δεν φαίνεται να υπήρχε συστηματικό ελληνικό σχολείο. Το 1717 ιδρύεται το πρώτον μικρά σχολή υπό την ονομασία «Σχολείον του Χριστού» το οποίο βραδύτερον μετονομάσθη αλληλοδιαδόχως εις «Ευαγγελικόν Σχολείον» και «Ευαγγελικόν Φροντιστήριον». Κατά τας αρχάς του 19ου αιώνα ονομάσθη «Ευαγγελική Σχολή». Το 1733 έγινε κοινοτική Σχολή και το 1862 ανεγνωρίσθη υπό του Έλληνικού Κράτους.

Έξαρτήματα της Ευαγγελικής Σχολής ήταν ή βιβλιοθήκη της, με 35.000 τόμους και 180 πολύτιμα χειρόγραφα, και το αρχαιολογικό μουσείο της με τα 900 και πλέον μερμάρια αγάλματα και συλλογή αρχαίων νομισμάτων, καθώς και τα εξαρτώμενα από αυτήν σχολεία, Σοφείον, Φασουλᾶ, Κιουπετζόγλειον, Άνω Συνοικίας και Τιμίου Προδρόμου.

Το νέο όνομα της πλατείας πού βρίζεται στους Αμπελοκήπους, στη γωνία των Λεωφόρων Β. Σοφίας και Αλεξάνδρας.

ΣΧΟΛΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ, ΤΗΣ ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑΣ

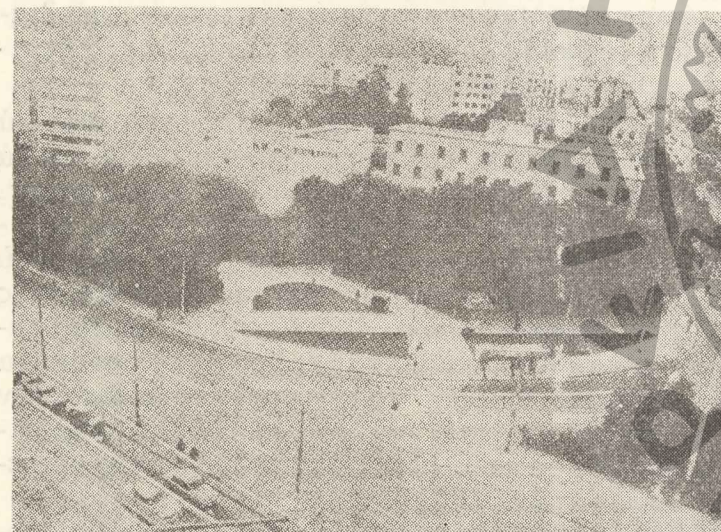

Η Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης.

Αλλά εκτός της Ευαγγελικής Σχολής, στη Σμύρνη λειτούργησαν και άλλα ονομαστά σχολεία όπως το Όμηρειον Παρθεναγωγείον, το Κεντρικόν Παρθεναγωγείον, το εν έτει 1852 ιδρυθέν υπό του Νικολάου Αρώνη «Ελληνικόν Σχολείον», το οποίο αργότερα μετονομάσθη εις «Ελληνογαλλικόν Λύκειον Χρίστου Αρώνη», ό οποίος διεδέχθη τον αποβιώσαντα το 1900 ιδρυτήν της Σχολής. Επίσης έλειτούργησεν στη Σμύρνη το Έλληνογερμανικόν Λύκειον Κ. Γιαννίκη. Αμφότερα τα σχολεία αυτά ανεγνωρίσθησαν υπό του Έλληνικού Κράτους σαν ισότιμα προς τα δημόσια σχολεία αυτού.

Στά ανωτέρω σχολεία έδίδαν επιφανείς εκπαιδευτικοί λειτουργοί και έμόρφωσαν χιλιάδες ελληνοπαίδες.

Ο Δήμος Αθηναίων είναι άξιος θερμών συγχαρητηρίων για την ωραία αυτή πατριωτική εκδήλωση τιμής προς την Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης, πού ήταν το αρχαιότερον των εν Σμύρνη ελληνικών εκπαιδευτηρίων και υπήρξεν ό πνευματικός Φάρος της Ανατολής.

Η νέα πλατεία «Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης».

Μίλησαν επίσης, ό κ. Αλεξ. Μακρίδης, εκ μέρους του «Συλλόγου Κωνσταντινουπολιτών» και του Συνδέσμου των φοιτησάντων στην πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή. Ο κ. Δημ. Ανδρεάδης, εκ μέρους της «Εθνικής Μνημοσύνης» σμυρναίος και απόφοιτος της «Ευαγγελικής Σχολής», ό κ. Πάνος Χαλδέζος, Πρόεδρος της «Εστίας Νέας Σμύρνης».

Ακολούθησε δεξίωση, σε παρακείμενη αίθουσα, στη λεωφόρο Αλεξάνδρας, στην οποίαν παρέστησαν όλοι οι όμιλητές, οι εκπρόσωποι των Μικρασιατικών Σωματείων, ό Δήμαρχος Νέας Σμύρνης κ. Πεχλιβανίδης, ό Αντιπρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Πειραιώς, εκπρόσωπος του Δημάρχου, κ. Δ. Αεαρήλης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Σμυρναίων, ό Πρόεδρος μας κ. Κ. Παυλίδης, ό Αντιπρόεδρος κ. Μιχαήλ Καλλιγέρης, ό Γενικός Γραμματέας κ. Τάκης Βεζυργιάννης, ό Ταμίας κ. Γιώργος Ισηγόνης και οι σύμβουλοι Μαρία Καραντζοπούλου, Ναταλία Γκούφα, Μ. Παπαδόπουλος, Ιω. Σεργάκης, Δήμος Ζαφειριάδης και Πέτρος Βιδωρής, ως και ό έφορος βιβλιοθήκης κ. Δημ. Πώποτας και όσοι έτίμησαν τ' άποκαλυπτήρια.

Μία εύχη άκούστηκε άπ' όλους πού συμμετείχαν στην τελετή: οι εκδηλώσεις αυτές να είναι συχνότερες, γιατί έτσι δίνεται ή ευκαιρία στους Μικρασιάτες να συναντιώνται, να ξαναζωντανεύουν τις χιλιάδες μνήμες τους και να παραδίδουν τη σκέυαλή της μνημοσύνης στους νεότερους.

Ν. Γ.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μην ξεχνάτε να μάς είδοποιείτε εγκαίρα για κάθε άλλαγή στη διεύθυνσή σας ή στο τηλέφωνό σας.

Ἰνστιτούτο Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς

(Συνέχεια ἀπὸ σελίδα 1)

κίλων ἀντικειμένων, στὰ πλαίσια τοῦ ἑλληνικοῦ ἀνατολικοῦ πολιτισμοῦ, ὀργάνωση διαλέξεων καὶ δημοσιῶν συζητήσεων, ἐκθέσεων καὶ ἐορτῶν, σύγκληση συμποσίων καὶ συνεδρίων, πανελληνίων καὶ διεθνῶν, προγραμματισμὸς μαθημάτων, διδασκαλίας τῆς τούρκικης γλώσσας, ἐκδόσεις τοῦ Ἰνστιτούτου, μορφωτικὲς ἐκδρομὲς, σύνδεση σχέσεων μὲ συγγενεῖς ὀργανισμοὺς ξένων χωρῶν κλπ.

Ὅλα αὐτά, φυσικὰ, προϋποθέτουν ὀργάνωση καλῆ καὶ στέγαση σὲ κατάλληλο οἰκοδόμημα ἢ σὲ πτέρυγα συγγενοῦς οἰκοδομήματος, κατάρτιση πλούσιας βιβλιοθήκης, γενικῆς καὶ ἐιδικῶν συλλογῶν βιβλίων καὶ Ἀρχείου χειρογράφων, μὲ κοινὸ ἀναγνωστήριο καὶ ἰδιαίτερα σπουδαστήρια καὶ ἐξοπλισμὸ, γενικά, τῶν χώρων, γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῶν συντελεστῶν ποὺ κάνουν δυνατὴ, τερπνὴ καὶ πιὸ ἀποδοτικὴ τὴν πνευματικὴ ἀπασχόληση.

Ἔως τώρα, μὲ τὴν συμπαράσταση τῶν ἀκμαιότερων ἀπὸ τὰ πνευματικὰ προσφυγικὰ Σωματεῖα μας καὶ μὲ τὴν πρόθυμη συνεργασία τοῦ Τύπου, περισσότερο τοῦ προσφυγικοῦ Τύπου, διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες, διανοούμενοι καὶ καλλιτέχνες μὲ στοργικὴ καὶ φροντισμένη δούλεψη, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι εὐγενικοὶ ἄνθρωποι, πρόσφυγες νοσταλγοὶ τῆς πρώτης γενιᾶς, ἔδωσαν καὶ δίνουν ἀκόμη τὴ γνῶση τους, τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας τους, τὶς ἐμπειρίες τους καὶ τ' ἀκριβὰ ἀναθυμήματά τους, γύρω ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ τῆς Ἀνατολῆς, σὲ παράδοση καὶ σὲ θρύλο, σὲ ἱστορία καὶ λαογραφία μὲ πεζὸ καὶ ποιητικὸ λόγο, μὲ εἰκαστικὲς δημιουργίες, μὲ μέλος, μὲ χορὸ κλπ.

Κοντὰ στὸ συγγραφικὸ ὄργανό ποὺ πενήντα χρόνια τώρα καὶ πάνω, χωρὶς καμμιὰ κρατικὴ βοήθεια, χαρίζει στὸ ἔθνος ὀγκῶδεις τόμους ἀποθησαυρισμένης πολιτιστικῆς ἱστορικῆς γνώσης κοντὰ στὶς ποικίλες ἄλλες συναφεῖς ἐκδηλώσεις, ἀπὸ τὸ βῆμα, ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς τέχνης κ' ἀπὸ τὸν ἄμβωνα, ξεχωριστὴ σημασία παίρνει ἡ συλλογικὴ ἐνέργεια δεκαῆξι προσφυγικῶν Σωματείων, γιὰ τὴν ἱδρυση στὴν Ἀθήνα τοῦ ΕΘΝΙΚΟῦ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟῦ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ⁽²⁾ ποὺ, μὲ τὸ ἐγκεκριμένο καταστατικὸ του, κάτω ἀπὸ τὴ διοίκηση διακεκριμένων προσφύγων, ἄστεγο καὶ ἀβοήθητο, ἀγωνίζεται, ἔδω καὶ πέντε χρόνια, νὰ συγκεντρώσει, νὰ στεγάσει καὶ νὰ ἐκθέσει λογῆς κειμήλια καὶ θυμητάρια ποὺ σώθηκαν στὸν ξεριζωμὸ τοῦ 1922, πολὺτιμα ἐποπτικὰ τεκμήρια τοῦ ὑψηλοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τῆς Ἀνατολῆς, ποὺ, ἀπὸ τὶς νευραλγικὲς γεωγραφικὲς περιοχὲς τῆς κοίτης του, ἔδωσε στὸν κόσμον φῶς ἑλληνικόν.

Ὡστόσο, μὴν ξεχνᾶμε πὼς ὅλες αὐτὲς οἱ λαμπρὲς πρωτοβουλίες καὶ δραστηριότητες ὀφείλονται, σχεδὸν μὲ ἀποκλειστικότητα, στὴν πρώτη προσφυγικὴ γενιά, ποὺ μετὰ δέκα-δεκαπέντε χρόνια ἔαχε σβῆσει ὁλότελα· καὶ εἶναι πολὺ ἀμφίβολο ἂν καὶ πόσο οἱ ἀπόγονοι χωρὶς τὴν ἀμεσότητα πὰ συναισθηματικῶν κινήτρων καὶ ἐρεθισμάτων θὰ καταφέρουν

νὰ συντηρήσουν καὶ νὰ συνεχίσουν ἀποδοτικὰ τὴν παράδοση.

Ἐδῶ, εἶναι ἀκριβῶς, ποὺ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς γίνεται περισσότερο φανερὴ καὶ ἡ ὑποχρέωση τοῦ Κράτους περισσότερο ἐπιτακτικὴ, νὰ ἀναλάβει τὶς εὐθύνες του, ἂν συνειδητοποιεῖ τὴν ἐθνικὴ ἐπιταγὴ γιὰ τὴν ἀνάδειξη καὶ τὴν προβολὴ τῆς σημασίας τῶν πηγῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ γιὰ τὴν διαίονισή τῆς ζωντανῆς μνήμης του.

Ἄν ὁ ὀργανωμένος προσφυγικὸς πληθυσμὸς, τὰ προσφυγικὰ σωματεῖα, ὁ προσφυγικὸς Τύπος, οἱ προσφυγικὲς ρίζες ἢ πρόσφυγες δημόσιοι ἄνδρες, βουλευτὲς καὶ ὑπουργοὶ πιστεύουν στὴν ἱστορικὴ ἀναγκαιότητα τῆς ἱδρύσεως καὶ δράσεως, μέσοις τῆς περιοχῆς τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου, ἐνὸς Ἰνστιτούτου, σὰν αὐτό, ποὺ, σὲ γενικὲς γραμμὲς περιγράψαμε, τότε πρέπει νὰ κινηθοῦμε, ὁμαδικὰ καὶ ἀποφασιστικὰ, μὲ διαβήματα στὴν Κυβέρνηση καὶ στὴν Ἀντιπολιτευσί, στὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καί, προσωπικά, σὶδὸν Πρωθυπουργό, ἀκόμη καὶ στὴ Βουλὴ, ὅπου θὰ μπορούσε νὰ συζητηθεῖ καὶ νὰ υποστηριχθεῖ διακομματικὰ σχετικὴ πρόταση.

Ὅτι τὸ σοβαρώτατο ἐθνικὸ ζήτημα ἐνδέχεται νὰ ξεκινήσει μὲ προσφυγικὲς πρωτοβουλίες καὶ ἐνέργειες, εἶναι φυσικόν, ἀφοῦ οἱ ξεριζωμένοι Ἕλληνες τῆς Ἀνατολῆς στάθηκαν οἱ μοιραῖοι τελευταῖοι ἄμσοι κληρονόμοι τοῦ τρισεχιλιόχρονου πολιτισμοῦ τῶν Πατρίδων τους τῆς Ἀνατολῆς. Αὐτὸ ὅμως δὲ θὰ πεί πὼς ἡ ἐρευνα καὶ ἡ μελέτῃ τῶν πηγῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ δὲν ἀποτελεῖ ἀντικείμενο πανελληνίου, ἀκόμη καὶ παγκοσμίου ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος, ποὺ ἀξίζει νὰ γιομίσουν τὴν ἀποστολὴ ἐιδικοῦ κρατικοῦ σπουδαστικοῦ ἰδρύματος.

Ἄν ἡ ὑπόθεση τοῦ Ἰνστιτούτου μας εὐδοθεῖ, ἂν, δηλαδή, πετύχουμε, πὰ τὴν ὥρα καὶ κατ' ἀρχήν, τὸν προγραμματισμὸ του κ' ἂν αὖριο ὁ σημερινὸς ὀραματισμὸς ἤθελε γίνεῖ πραγματικότητα, τὰ προσφυγικὰ πνευματικὰ σωματεῖα μας μποροῦν, βέβαια, ξεπερνώντας τὶς προοδευτικὰ ἀυξάνόμενες δυσκολίες του, νὰ συνεχίσουν τὴν τροχίαν τους, παράλληλα ἢ καὶ σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἰνστιτούτο μας, χωρὶς ν' ἀποκλειεῖται ἡ ἐνσωμάτωση στὸ Ἰνστιτούτο τῶν κυριώτερων, τουλάχιστο, ἀπ' αὐτά, ἔπειτα ἀπὸ τὶς ἀναγκαῖες καταστατικὲς προσαρμογές, μὲ διατήρηση κάποιος μορφῆς αὐτοτέλειας καὶ διάκρισης στὴν ὀργάνωση καὶ στὴ λειτουργία.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο σχῆμα πιστεύουμε πὼς θὰ ἦταν σκοπιμότερο καὶ συμφερεπικότερο καὶ γιὰ τὰ σωματεῖα. ποὺ θὰ ἐξασφάλιζαν ἐτσι, χωρὶς ἄγχος, τὰ μέσα γιὰ τὴν ἐνδεικνύομενη συνέχιση τῆς δημιουργικῆς δράσεως τους καὶ γιὰ τὸ Ἰνστιτούτο ποὺ θὰ ἐξασφάλιζε πολὺτιμη βασικὴ συμβολὴ ἀπαρχῆς καὶ στὸν ἐξοπλισμὸ του, ἀπὸ τὶς πλούσιες βιβλιοθήκες καὶ τὰ ἀποθησαυρισμένα μουσειακὰ στοιχεῖα τῶν ἐνσωματωμένων προσφυγικῶν σωματειακῶν ὀργανώσεων καὶ στὴ στελέχωση τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπιτελείου του, μὲ τὴν προσφορὰ διακεκριμένων συνεργατῶν.

Ἀντιρρήσεις θὰ πρόβαλλαν ἴσως, γιὰ τὴν ἱδρυ-

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΙΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Ἡ Κα' Anna Ἀλευρά ποὺ ἀνακηρύχθηκε Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἑθνικῆς Κοινωνικῆς Ἑταιρίας.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Τὴν 14ην Μαΐου ἑ. ἔ. ἔγινε τιμητικὴ ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῆς κ. Ἀννας Ἀλευρά ἐκ μέρους τῆς Ἑθνικῆς Κοινωνικῆς Ἑταιρίας εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Χίλτον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς.

Παρέστησαν πολλὰ μέλη τῆς Ἑνώσεώς μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ κυρία Καρακιοζίδη — τὸ γένος Ἀθηνογένη, ὁ κ. Ἡλιάδης, τέως διοικητὴς τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, ὁ σύμβουλος τῆς Ἑνώσεώς μας κ. Ἰωάννης Σεργάκης, ὁ ὁποῖος καὶ ἔκαμε τὴν κατάλληλον προσφώνησιν καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ἡ Ἑνώσις μας συγχαίρει τὴν Κυρίαν Ἀλευρά, καὶ εὐχεται μακροχρόνιον δια τὴν συνέχισιν τοῦ εὐγενοῦς τῆς ἔργου.

Ἡ κ. Ἀλευρά εἶναι ἑγγονὴ τοῦ Ἀθηνογένη, κόρη Χρυσάκης καὶ χήρα τοῦ Στέφ. Ἀλευρά.

Καὶ τὰ τρία αὐτὰ ἀρχοντικά ὀνόματα εἶναι γνωστά εἰς τοὺς Σμυρναίους διὰ τὴν κοινωνικὴν τῶν δράσιν καὶ

τάς πρὸς τὴν Ἑνωσίμ μας δωρεάς των.

Πλούσια ἡ δράση τῆς Κα' Ἀλευρά. Ἰδρύσει τὸν Ἀθηναϊκὸ Ὁμιλὸ Προστασίας Νεότητος καὶ τὴ Σχολὴ Κοινωνικῶν Λειτουργῶν. Εἶναι ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἑθνικῆς Κοινωνικῆς Ἑταιρίας καὶ τῆς Ἑταιρίας Προστασίας Ἀνηλίκων. Ἀντιπρόεδρος τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων, Πρόεδρος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Ὁμίλου Προστασίας Νεότητος, Ἐθελοντὴς Ἐπιθεωρητῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, Διοικ. Σύμβουλος τῆς Ὁμοσπονδίας Γυναικείων Λεσχῶν καὶ μέλος πολλῶν ἄλλων Σωματείων.

Ἡ πατρίδα τὴν ἀντάμειψε μὲ τὸ παράσημο τῆς Στρατιωτικῆς Ἀξίας, τὸ Χρυσὸ Σταυρὸ καὶ τὸν Ταξιάρχην Ἐμποίας, τὸ Χρυσὸ Παράσημο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τὸ Σταυρὸ τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτη. Ἐχει λάβει ἐπίσης τὸ παράσημο τοῦ Γαλλικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελίδα)

ση τοῦ Ἰνστιτούτου στὴν Ἀθήνα, ἡ προσφυγικὴ ἡγεσία καὶ οἱ Ἀρχὲς τῆς Βόρειας Ἑλλάδας, διεδικώντας ἓνα τέτοιο ἀνώτατο πνευματικὸ ἱδρυμα γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ καὶ ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι πρόσφυγες ἀπὸ τὴ σκλαβωμένη Ἑλλάδα τῆς Ἀνατολῆς βρίσκονται ἐγκατεστημένοι στὴ Μακεδονία καὶ στὴ Θράκη, μὲ τὶς ἀξιόλογες σωματειακὲς ὀργανώσεις τους σὲ δράση, δίκαιο θὰ ἦταν νὰ ἐξεταζόταν σύγχρονα, ἡ δυνατότητα ἱδρύσεως παραρτήματος τοῦ Ἰνστιτούτου στὴ συμπρωτεύουσα. Ὅμως τὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς σὰν Κεντρικὸς κρατικὸς φορέας μόνον μέσα στοὺς κόλπους τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου πιστεύουμε πὼς θὰ βρῆσκε τὴν κατάλληλη τὴν ιδεώδη θέση του.

Αὐτὲς εἶναι μερικὲς σκέψεις γύρω ἀπὸ ἓνα θέμα ποὺ θεωροῦμε ἐπιστημονικὰ καὶ ἐθνικὰ σπουδαῖο. Τὶς ὑποβάλλουμε γι' αὐτὸ μὲ τοῦτες τὶς γραμμὲς, στὴν κοινὴ γνώμη, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς μπορεῖ νὰ προκαλέσουν τὴν εὐνείκη προσοχὴ τῶν προσφυγικῶν κύκλων καὶ τῶν ἀρμόδιων κυβερνητικῶν παργόντων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Χ. ΑΡΩΝΗΣ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν 11ην Μαΐου ἔλαβεν χώραν μία σεμνὴ καὶ ἐπιβλητικὴ ἐορτὴ τοῦ ἀρίστου Σωματείου τῆς Νέας Ἰωνίας Ἀττικῆς τῆς Ἑνώσεως Σπάρτης Μικρᾶς Ἀσίας καὶ περιχώρων.

Τὴν 9ην π. μ. ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία μὲ ἀρτοκλασίαν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων Νέας Ἰωνίας χοροστατούντος τοῦ Μητροπολίτου. Ἐπικολούθησε μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν Μεγάλων Εὐεργετῶν, Εὐεργετῶν. Δωρητῶν, μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Συλλόγου καθὼς καὶ ὁλων ἐκείνων οἵτινες ἐσφραγίσθησαν ἢ ἀπαλώσθησαν εἰς τὴν ἑξορίαν εἰς τὰ βῆθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν τοῦ 1922.

Μετὰ τὸ πάνδημον Μνημόσυνον εἰς τὸ ὁποῖον παρευρέθη πλήθος ἐκλεκτοῦ κόσμου καὶ ἰδίας Σπαρταλίδων, ἔξ ὅλης τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν, ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν 11.30 π. μ. ὁμιλία εἰς τὴν μεγάλῃν αἴθουσαν τοῦ ἰδιοκτήτου Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἑνώσεως Σπάρτης, ὁδὸς Ἀλατῶν 21 Νέας Ἰωνίας, μὲ ὁμιλητὴν τὸν διακεκριμένον παιδίατρον Νέας Ἰωνίας Σπαρταλίδης καταγωγῆς κ. Βασιλείου Ἡλίας Βογιατζόγλου.

Ἀρξάμενης τῆς ἐορταστικῆς ἐκδηλώσεως τῶν Σπαρταλίδων πρώτος ὁμιλήσας ὁ ἐκλεκτὸς καὶ δραστήριος Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἑνώσεως κ. Χαράλαμπος Σαπουντζάκης, ἐγκρίτως ἐκπαιδευτικὸς λειτουργὸς τῆς περιφέρειας, ἀναπτύξας δι' ὀλίγων τὰ τῆς δράσεως τῆς Ἑνώσεως.

Ὁ κ. Σαπουντζάκης μετὰ ἄλλων ἀνέφερε ὅτι, ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς θὰ λάβῃ χώραν ἡ ἐνέργεια τῆς λειτουργίας τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Ἀναγνωστηρίου τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, ὡς καὶ ἡ παιδικὴ Βιβλιοθήκη καὶ τὸ ἀναγνωστήριον τῶν παιδίων.

Τὸ σημεῖον τοῦτο ἐνεθουσίασεν ὅλους τοὺς παρευρέοντας ἐπιστήμιους, προσκεκλημένους φίλους τῶν Σπαρταλίδων καὶ ὁλόκληρον τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον τῆς μεγάλῃς αἰθούσης διαλέξεων τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Σπαρταλίδων.

Ὁ Σπαρταλίδης καταγωγῆς παιδίατρος τῆς Νέας Ἰωνίας, ποιητὴς καὶ ἐρευνητὴς τῆς ἱστορίας καὶ λαογραφίας τῆς γενέτειρας τῶν γονέων του καὶ τῆς Πισιδίας γενικώτερον, μετέβη τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς Σπάρτην Πισιδίας μὲ ὁμιλον συμπατριωτῶν του μὲ ἐπικεφαλὴν τὸν ρέκτον καὶ ἀξίον Πρόεδρον τῆς Ἑνώσεως κ. Κοσμάν Νικολαΐδην, τὸν ἥρωα αὐ-

τὸν τῆς περιοχῆς τῆς Σπάρτης, ὅστις ἀνέπτυξε τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ ἐκ τοῦ ταξιδίου του εἰς Σπάρτην τῆς Πισιδίας, ὡς προσκύνημα τῶν τάφων τῶν προγόνων του καὶ τῶν συμπατριωτῶν τῶν γονέων του, Σπαρταλίδων.

Ἡ ὁμιλία αὕτη περὶ τῶν ἐντυπώσεων του τοῦ κ. Βογιατζόγλου ἐκ τοῦ προσφάτου ταξιδίου του εἰς Σπάρτην καὶ Μικρὰν Ἀσίαν γενικώτερον, ἐπροξένησε ζωηρὰν συγκίνησιν καὶ ἐντύπωσιν εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀκροατήριον. Κατὰ τὴν σεμνὴν ταύτην ἐκδήλωση τῆς Ἑνώσεως Σπάρτης παρέστησαν ὁ Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας - Νέας Φιλαδέλειας κ. Τίτος, ὁ Νομάρχης κ. Κωβαῖος, ὁ Δήμαρχος κ. Ἰωάννης Δομνάνης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων πρώην Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κίμων Παυλίδης μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Κλέωνος Παυλίδου Χημικοῦ, τέκνων τοῦ ἐκ Σπάρτης τῆς Πισιδίας διακεκριμένου Μαθηματικοῦ τῶν ἐκπαιδευτῶν τῆς Σμύρνης, ἀειμνήστου Λουκά Παυλίδου, ὁ Στρατηγὸς κ. Γεώργιος Φίλιος μετὰ τῆς κ. Ἀντιγόνης Φιλίου ἐκ Σπάρτης, ὁ Μικρασιάτης ἱατρὸς κ. Χρυσόστομος Θεοδώριδης Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Προσφυγικῆς ὀργανώσεως «Ἐθνικὴ Μνημόσυνη», ὁ Μικρασιᾶτης ἱατρὸς κ. Νικόλαος Παπαδημητριάδης μετὰ τῆς ὁδοντιάτρου συζύγου του Ἀριάδνης Παπαδημητριάδου ἐκ Σπάρτης τῆς Πισιδίας Μικρᾶς Ἀσίας, ὁ ἐκ Ἰκονίου Μικρᾶς Ἀσίας Πρόεδρος τῆς Ἑστίας Νέας Ἰωνίας Βιομήχανος κ. Λεωνίδας Δαούτης, ὁ πρώην Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Βιομήχανος κ. Λουκάς Οὐλκέρογλου, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν τοπικῶν Συλλόγων καὶ πολλῶν ἀδελφῶν προσφυγικῶν Σωματείων.

Ἡ Ἐφημερίς ἡμῶν, παρακολουθούσα ἐκ καθήκοντος τὴν ἀξιόλογον προσφυγικὴν ταύτην ὀργάνωσιν, τῶν Σπαρταλίδων, ἡ ὁποία ἀναπτύσσει μίαν ἐπαινετὴν δραστηριότητα καὶ μεγίστης σημασίας Κοινωνικὴν δράσιν, συγχαίρει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως Σπάρτης Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἰδίως τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ δραστήριους πρωταθλητὰς ταύτης κ.κ. Κοσμάν Νικολαΐδην Πρόεδρον, Κίμωνα Ἐλμαλόγλου Ἀντιπρόεδρον, ἔμπορον, καὶ Χαράλαμπον Σαπουντζάκη, Γενικὸν Γραμματέα, καὶ εὐχεται ὁλοψύχως εἰς αὐτοὺς νέας ἐπιτυχεῖς δραστηριότητας καὶ ὁλοκλήρωσιν τοῦ σημαντικοῦ Κοινωνικοῦ καὶ Πολιτιστικοῦ ἔργου των.

Χ.Α.Θ.

2. Βλ. «Μουσείον καὶ Μνημεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς», ἔκδοσις «Ἑνώσεως Σμυρναίων», ἀριθ. 17, 1975.

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΗΡΩ-Γ-ΚΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ Α-Ι-ΔΙΝΙΟΥ

«Η κ. Κολιοπούλου-Γρίβα έγραψε ένα θαυμάσιο βιβλίο για τους δρόμους της Ν. Σμύρνης. Κι' όπως λέει:

«Τ' όνομα μιάς από κείνες τις αλησμόνητες πατρίδες δοσμένο σ' ένα δρόμο δεν είναι μόνο για να θυμίζει, αλλά και να δίνει αφορμή να γνωρίσουν όσοι δεν έτυχε να μάθουν, τον τόπο που παίχθηκε ή φοβερή Μικρασιατική τραγωδία».

Αντί για οποιαδήποτε άλλη περιγραφή της Σφαγής του Αϊδινίου σταχυολογούμε από το βιβλίο της:

«ΟΔΟΣ Α-Ι-ΔΙΝΙΟΥ», γράφει η πινακίδα του δρόμου που αρχίζει από τη Λεωφόρο Βενιζέλου και τελειώνει στην οδό Μ. Αλεξάνδρου. Πολλά μάτια δακρύζουν σαν την διαβάζουν, φέρνοντας στο νου το πανέμορφο Αϊδίني και τη φοβερή του καταστροφή. «Ας σταθούμε μ' ευλάβεια στη σελίδα αυτή της Ιστορίας, γιατί γράφτηκε με πολύ αίμα ήρωικών παιδιών.

Το Αϊδίني βρίσκεται 130 χιλιόμετρα έσωτερικά της Σμύρνης. Η ονομασία του παρμένη από την Τουρκική, είναι από την εποχή που ο ξακουστός Έμιρης Αρντίν, περί τα τέλη του ΙΓ' αιώνα είχε φέουδο την περιοχή της Αρχαίας Λυδίας. Ήταν από τις πιο όμορφες πόλεις της Ανατολής. Εύφορη, με μεγάλη βλάστηση από τα νερά του Εύδωνα, παραποτάμου του Μαϊάνδρου. Στά 1919 αξιώθηκε να γίνει Έλληνική, όπως κι' οι περισσότερες πόλεις της Μ. Ασίας. Όταν ο ελληνικός στρατός, τον μοιραίο εκείνον Μάη μπήκε στο Αϊδίني, είχε περί τις 40.000 κατοίκους, από τους οποίους 8 χιλιάδες ήταν Έλληνες. Οι Τούρκοι δεν έφεραν καμμία αντίσταση κι' η πόλη καταλήφθηκε δίχως μάχη. Οι Έλληνες δέχονται μ' ένθουσιασμό τον ελευθερωτή στρατό κι' έλο το Αϊδίني πανηγυρίζει τον έρχομό του. Ο ένθουσιασμός αυτός κι' η παθητική στάση των Τούρκων παρασύρει τους υπεύθυνους και δεν πένουν τα μέτρα ασφαλείας όπως έπρεπε. Το κακό αποτέλεσμα αυτής της αφροντισιάς φάνηκε αμέσως. Σε λίγες μέρες οι Τσέτες χτυπούν ένα Έλληνικό απόσπασμα και κυκλώνουν από τα νότια το Αϊδίني. Στο ξημέρωμα της ίδιας μέρας μπαίνουν μέσα στην πόλη κι' αρχίζει φοβερή μάχη. Δεν χτυπούν μονάχα οι Τσέτες αλλά κι' οι Τούρκοι κάτοικοι που βρέθηκαν πάνωπλοι κι' έτοιμοι για την επίθεση, από λάθος των Έλλήνων αξιωματικών. Ο στρατός αντιστάθηκε και πολέμησε ήρωικά, αλλά δυστυχώς δίχως αποτέλεσμα. Αναγκάζεται να εγκαταλείψει την πόλη, οπισθοχωρώντας και καίγοντας για να σταματά την πρόελαση των Τούρκων. Το ίδιο έκαναν κι' αυτοί κι' έτσι το Αϊδίني καίγεται κι' από τις δύο πλευρές. Μά τίποτα δεν σταμάτησε την μαγιά των βαρβάρων. Μπήκαν σαν κακοί δαίμονες στις Έλληνικές συνοικίες κι' έκαψαν, λεηλάτησαν κι' άτιμασαν. Όσοι δεν σκοτώθηκαν, την τρομερή εκείνη μέρα της 17ης Ιουνίου του 1919, τους πήραν αιχμάλωτους στο έσωτερικό της Ανατολής και δεν γύρισε ποτέ κανείς. Το κορύφωμα όμως αυτής της τραγωδίας τόγραψαν τα 31 Έλληνόπουλα, οι ήρωικοί πρόσκοποι Αϊδινίου. Τη φρικτή εκείνη μέρα οι μικροί ήρωες θυσιάστηκαν ανόδημα για τη μεγάλη ιδέα που λέγεται «πατρίδα-λευτεριά».

«Ο, τι βοήθεια μπορεί ο καθένας τους, προσφέρει στη μεγάλη εκείνη μάχη, γράφουν χρονογράφοι της φρικτής εκείνης τραγωδίας. Άλλος μεταφέρει πολεμοφόδια, άλλοι πένουν τους τραυματίες κι' οι πιο μεγάλοι χτυπούν με τα ντουφέκια των έχθρο, βοηθώντας το στρατό». Κι' όμως η προσφορά αυτή δεν έφτασε... δεν συγκίνησε τους υπεύθυνους να προστατέψουν τ' άπειροπόλεμα εκείνα παιδιά, αλλά αντί αυτού ζήτησαν να προστατευτούν οι ίδιοι αφήνοντας τους προσκόπους να καλύψουν την υποχώρηση του οργανωμένου στρατού. Λάθος φρικτό με φοβερά κι' ολέθρια αποτελέσματα! Τα έχθρικά βόλια θέρισαν τα τρυφερά τους κορμιά!! Όσοι γλύτωσαν τους περίμενε χειρότερος θάνατος. Οι όχθες του ποταμού Εύδωνα μαρτυρούν γιατί τ' άνηκουστα μαρτύρια των ανήλικων παιδιών και των άρχηγών τους. Δεν άκούστηκε όμως βόγγος, ούτε παράπονο από κανέναν χείλη, παρά μόνο μια περήφανη φωνή, ένωμένη, σαν άποχαριτιστήριο της μικρής της ζωής, «ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΣ»!! Οι άρχηγοί τους, Αυγερίδης κοιματιάζεται, Φιλοκτήτης Αργυράκης γδέρνεται από τους κακούργους κι' ο Βεινόγλου άποκεφαλίζεται. Οι μανιασμένοι Τσέτες και νεκρούς ακόμη τους βασανίζουν. Μετά από δυό μέρες ο Έλληνικός στρατός κατέλαβε πάλι το Αϊδίني, μα βρήκε μόνο έρείπια και παρμαρφωμένα πτώματα μικρών ήρώων!!

Εξήμισυ χιλιάδες Έλληνες σφάχτηκαν με τον άγριότερο τρόπο! Περιοσίες χάθηκαν, γυναίκες άτιμάστηκαν! Καταστροφή πέρα για πέρα!

Γεύση πικρή αφήνει το άνασκάλεμα της Μικρασιατικής τραγωδίας, μα είναι ανάγκη να γίνεται πότε-πότε.

Τιμή σε κείνους που μάς δίνουν αυτή την ευκαιρία. Στηλώνουν τις μνήμες και μεταλαμπαδεύουν τη φλόγα του νόστου στους νέους μας, που απ' αυτούς περιμένουμε, έμεις οι όραματιστάι, μια μέρα, κάποια μέρα, ν' αξιωθούν να πατήσουν τ' άγια εκείνα χώματα για να προσκυνήσουν τους άταφους ήρωες νεκρούς μας, που έμειναν για πάντα εκεί.

Ο Φιλολογικός Μουσικός Γυμναστικός Σύλλογος Αΐωνικός Αστήρ Σωκίων, 1909.

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΗΡΩ-Γ-ΚΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΣΩΚΙΩΝ

Ο κ. Πάτροκλος Οικονομίδης αυτόπτης μάρτυς της τραγωδίας του σφαγιασμού των προσκόπων Σωκίων, από τους λίγους που διεσώθηκαν, μάς αφηγήθηκε με βαθειά συγκίνηση τη θυσία των νεαρών φίλων του και συμπτριωτών του που πότισαν με το αίμα τους την αλησμόνητη πατρία γή.

«Μετά την απόβαση των Έλληνικών στρατευμάτων στη Σμύρνη το Μάιο του 1919, και με τον άκρατο ένθουσιασμό που είχε μεταδοθεί σ' όλη την Ιωνική γή, στα Σώκια, στην άγαπημένη μου πατρίδα, με την πρωτοβουλία του Μουσικοφιλολογικού και γυμναστικού Συλλόγου Αΐωνικός Αστήρ» καταρτίζεται Σώμα Έλλήνων Προσκόπων. Ήμασταν περίπου 30 παιδιά από 14 ως 21 χρόνων.

Με τη σκέψη ότι πρέπει να έτοιμαστούμε, όταν θα προελάσουν τα Έλληνικά στρατεύματα μέχρι τα Σώκια, μάς γυμνάζουν, μάς διαφωτίζουν με ποιά τρόπο θα βοηθήσουμε και έμεις. Αλλά οι μήνες περνούν και ο άναμενόμενος Στρατός δεν έρχεται. Έν τώ μεταξύ το ήθικό των Τούρκων άναπτειροται και η δική μας δράση σταματά.

Το Μάρτη του 1921, οι Τούρκοι — με την άνοχη των Ιταλών που είχαν έν τώ μεταξύ καταλάβει το τρίγωνο του Μαϊάνδρου — συλλαμβάνουν όλους τους έρρενες Έλληνες ύπηκόους και τους βάζουν σε στρατόπεδο συγκεντρώσεως.

Λίγες μέρες μετά συλλαμβάνουν όσους άνακάλυψαν από τους πρόσκοπους και τους βάζουν φυλακή με την κατηγορία του προδότη της Πατρίδας (Βατάν Χαϊνή).

Εκεί παραμενίσαμε μαζί με τους άλλους Έλληνες, χωρίς να δικαστούμε, μέχρι τον Απρίλη του 1922. Ποτέ δε σκεφτήκαμε να το σκάσουμε, παρόλο που είχαμε πολλές ευκαιρίες και οι φουροί ήταν έλαχιστοι. Στις 8 Απριλίου οι Ιταλοί ύποχωρούν, τα Έλληνικά στρατεύματα προελαύνουν, και πριν μπειν στα Σώκια, τα ξημερώματα, οι Τούρκοι σανταμαράδες μάς συγκεντρώνουν όλους στο προαύλιο, προσκόπους και άντρες, μάς δένουν σε τετράδες και μάς οδηγούν προς το έσωτερικό της χώρας.

Μόλις μπήκε ο Έλληνικός Στρατός στα Σώκια έσπευσε να μάς ελευθερώσει, αλλά ήταν άργά είχαμε ήδη διαβεί τον Μαϊάνδρο ποταμό και μάς βάλανε να διανυκτερεύσουμε στο χωριό Κοτσάρλη. Μέχρι εκεί μάς συνόδευσαν Τούρκοι τακτικοί στρατιώτες, με έπικεφαλής των δεσμοφύλακα των Σωκίων, και προορισμός μας ήταν να πάμε στο Νομό Μαμουρετ Έλαζίζ κοντά στα Ρωσικά σύνορα, όπου ύπήρχε τόπος έξορίας.

Η τραγωδία μας άρχισε άκριβώς την άλλη μέρα, όταν μάς παρέλαβαν οι Τσέτες, τα άντάρτικα σώματα, που συνοδεύουν πλέον όλη την άποστολή με κατεύθυνση την Τσίνα.

Στό δρόμο ύπήρχε ένα φυλάκιο που το έλεγαν του Έμιρογλου. Εκεί μάς καθίζουν και άρχίζουν να ξεχωρίζουν από τις τετράδες καμιά 12αριά άντρες και τους προσκόπους (πως τη γλύτωσα δεν ξέρω). Τους πήγανε παράμερα και τους εκτελέσανε. Πούν να πρωτοθυμηθώ; Το Χρόστο Χρηστίδη, από τους Άρχηγούς, το Γιώργο Χαλαλάμπους, το Βασίλη Χαλαλάμπους, το Γιώργο Χατζή Μιχαήλ, το Γιώργο Σκολίδη, τον Ευστράτιο

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

527 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Την 29 Μαΐου 1980, 527ην επέτειον της άλωσης της Κωνσταντινουπόλεως, ή Ένωσις Σμυρναίων και ή Ένωσις Έλλήνων Λογοτεχνών έπραγματοποίησαν πνευματικήν εκδήλωσιν εις την αίθουσαν της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών (Μητροπόλεως 38), εις την όποιαν ώμίλησε με θέμα «Η άλωση της Πόλης» ή διακεκριμένη ποιήτρια, δημοσιογράφος, Γεν. Γραμματεὺς της Ένώσεως Έλλήνων Λογοτεχνών και μέλος της Ένώσεως μας κ. Άννα Π. Τιγκαράκη.

Επρολόγισαν ο Πρόεδρος της Ένώσεως Σμυρναίων κ. Κίμων Παυλίδης και ο Πρόεδρος της Ένώσεως Έλλήνων Λογοτεχνών κ. Νίκος Α. Στασινόπουλος.

Την όμιλιν της κ. Τιγκαράκη παρακολούθησε πολυπληθές άκροατήριον. Την Ένωσιν μας ξεπροσώπησαν ο Πρόεδρος αυτής κ. Κίμων Παυλίδης, ο Αντιπρόεδρος κ. Μιχαήλ Καλλιγέρης, ο Γεν. Γραμματεὺς κ. Τάκης Βεζυργιάννης και οι Σύμβουλοι κ. κ. Ιωάννης Σεργάκης και Άθ. Κέντρος.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΑΣ

«Σήμερον συμπληρώνονται 527 χρόνια από της άποφράδος εκείνης ημέρας, της 29ης Μαΐου 1453, κατά την όποιαν, παρά την ήρωικήν της άωυαν, έπεσαν εις χείρας των Τούρκων ή Κωνσταντινούπολις και εύρεν ήρωϊκόν θάνατον ο τελευταίος Βυζαντινός Αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος ΙΑ' ο Παλαιολόγος, ο όποιος υπερήσπιζε την Πόλιν, διαθέτων μόνον 10.000 άνδρας, έναντι ισχυροτάτου στρατού και στόλου, του όποιου ήγειτο ο Σουλτάνος

Και λέγει ο ποιητής μας ο Παλαμᾶς :

«Πάει κι ο στερνός ο Φάρος πάει,
φῶτα και μάτια όλα σβυστά,
χύθηκε ή νύχτα. Αφωρισμένοι!
Πλακώνει, πλάκωσε ή Τουρκιά!»

(Αδωδεκάλογος του Γύφτου).

ΜΝΗΜΗ ΗΡΩ-Γ-ΚΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΣΩΚΙΩΝ

(Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα)

Ματθαΐο, το Γιώργο Βενύτο, τον Όρέστη Καραμηνᾶ, τον Δημήτρη Καραμηνᾶ, τον Κωνσταντίνο Χειμωνίδη, το Βασίλη Κωνσταντινόπουλο.

Εμάς τους ύπόλοιπους, μάς γύμνωσαν, μάς πήραν κάθε τι που είχαμε και ξανάρχισε ή πορεία. 47 μέρες περπατούσαμε. Στο δρόμο οι εκτελέσεις συνεχίστηκαν. Ωσπου να φθάσουμε στην Καισαρεία είχαν σκοτώσει περισσότερους από τους μισούς».

Σήμερα, ο κος Οικονομίδης που ζει ευτυχισμένος, συντροφειμένος πάντα από την άρχόντισσα γυναίκα του, τριγυρισμένοι και οι δυο από τα παιδιά τους και εγγόνια τους, έπιθυμεί ζωηρά και προσπαθεί μ' όλες τις δυνάμεις του να μην ξεχαστεί ποτέ ή ήρωική θυσία των άθωων παιδιών, των προσκόπων των Σωκίων.

Ας είναι αιώνια ή μνήμη τους.

Στό Βυζαντινό Μουσείο. Από την τελετή παραλαβής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ «ΕΘΝΙΚΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ»

Αποφάσει του Διοικητικού Συμβουλίου της Οργανώσεως ΕΘΝΙΚΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ, υπεβλήθη εις τον άρμόδιον καθ' ύλην Υπουργόν Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Κων/τινον Στεφανόπουλον, το κάτωθι έγγραφον σχετικόν με την μη πολτοποίηση των πρακτικών των εκτιμητικών έπιτροπών της έν Τουρκία εγκαταλειφθείσης περιουσίας των ξεριζωθέντων Έλλήνων, καθ' όσον τά έν λόγω πρακτικά είναι μεγίστης οικονομικής και Έθνικής σημασίας άποδεικτικά και πρέπει να ξεαιρεθούν της πολτοποίησεως αυτών.

20η Μαΐου 1980
Προς την Α. Εξοχότητα
τον Υπ' όην Προεδρία Κυβερνήσεως
κ. Κ. Στεφανόπουλον

Έχομεν την τιμήν να αναφέρωμεν προς Υμάς ότι, ως έδημοσιεύθη, πρώτος χρόνου, εις τον ήμερήσιον Τύπον Αθηνών, ή Κυβέρνησις άπεφάσισεν να πολτοποιήσει τά μη ούσιώδη στοιχεία του Αρχείου του Κράτους.

Επειδή εις τά Αρχεία του Κράτους περιλαμβάνονται και τά πρακτικά των Κοινοτικών και Έπαρχιακών έπιτροπών εκτιμήσεως της έν Τουρκία εγκαταλειφθείσης άκινήτου περιουσίας των βιαίως έκατρισθέντων Έλλήνων προσφύγων, ως και τά σχετικά Πρακτικά του τότε παρά τῷ Υπουργείῳ Γεωργίας λειτουργούντος Άνωτάτου Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Άνταλλαγής, διά του όποιου έρρυθμίσθη ή όλη εκτίμησις της εγκαταλειφθείσης έν Τουρκία προσφυγικής περιουσίας, παρακαλούμεν όπως πάντα ταύτα ξεαιρεθώσι της πολτοποίησεως και διαφυλαχθούν ειδικώς, διότι αποτελούν όχι μόνον πολύτιμα στοιχεία της έν Τουρκία διαβιώσεως και οικονομικής επιδόσεως των Έλλήνων Προσφύγων, αλλά και ιστορικά τοι-

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΑΛΕΞΙΟΥ Δ'

Στη γή του «Νέου Πόντου», το μοναστήρι της «Παναγίας Σουμελά», όπου «ζούν» οι μνήμες από τις σκληραμένες πατρίδες, μεταφέρθηκαν τον περασμένο μήνα, από το Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών, όπου φυλάσσοντο, τά όστά του Αυτοκράτορα Τραπεζούντος Αλεξίου Δ' του Μεγαλοκομνηνού. Στην τελετή παραλαβής στο Μουσείο παραβρέθηκαν εκπρόσωποι όλων των Ποντιακών Συλλόγων Έλλάδος καθώς και ο Πόντιος την καταγωγή αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Ισαάκ Λαurenτίδης.

αυτά, δεδομένα αξιολογήσεως και χρήσιμα διά την ιστορίαν του Έθνους, προς κατοχύρωσιν των έν γένει δικαιωμάτων και τίτλων των μελλοντικών. Τα ως άνωτέρω στοιχεία έζήτησε να αξιολογήσει ή ήμετέρα Οργάνωσις πρό έτών και δη έπαύσεως, εις εκπλήρωσιν καταστατικού αυτής σκοπού, αλλά το Γεν. Λογιστήριον του Κράτους εις το όποιον τότε φυλάσσοντο πάντα ταύτα, σηπόμενα έν τῷ μεταξύ, εις τό ύπόγειον της πλατείας Αττικής των Αθηνών, ήρνήθη την παράδοσιν των και δι' ειδικού εγγράφου της προς την Οργάνωσιν, έγνώρισεν εις ταύτην, ότι άναμένει ειδικήν πίστωσιν προς άξιοποίησιν τούτων εκ μέρους του Κράτους. Έκτοτε ούδέν απολύτως έγένετο και σήμερον άπαιτείται ή όλοσχερής εξαφάνισις των, προς μεγίστην ιστορικήν ζημίαν του Έθνους.

Κροόμεν τον κώδωνα του κινδύνου και παρακαλούμεν να ενδιαφερθήτε σχετικώς.

Μετά τιμής
Ο Πρόεδρος: Αριστοτέλης Κ. Κωνσταντινίδης, Διηγόρος
Ο Γεν. Γραμματεὺς: Χρυσόστομος Α. Θεοδωρίδης, Ιατρος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Στις 27 Μαΐου ή Ακαδημία Αθηνών, σε έκτακτη συνεδρία της, έτέλεσε έπιστημονικό μνημόσυνο του Σμυρναίου Ακαδημαϊκού και καθηγητή του Πανεπιστημίου Γεωργίου Ίωακείμωλου. Ομιλήτες ήταν ο Ακαδημαϊκός κ. Γεώργιος Τσατσᾶς. Την Ένωσή μας ξεπροσώπησαν ο αντιπρόεδρος της κ. Μ. Καλλιγέρης και ο κ. Ι. Σεργάκης, σύμβουλος.

«Τὰ ὄνειρά μας γίνηκαν καπνός», ὅπως γράφει ἀνώνυμο χέρι
στὶς φωτογραφίες ποὺ μᾶς ἔστειλε ἡ Κα Μ. Σταυρίδου.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΥΚΑ

Ἐντελῶς ἀθόρυβα ἔφυγε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ κοντά μας, κάπως πρόωρα, ἡ Σεβαστὴ Δέσποινα Βασιλεία Κων. Καυκά, τὸ γένος Ἡρακλέους καὶ Οὐρανίας Δεσποτοπούλου.

Γέννημα ξερριζωμένου Ἑλληνισμοῦ εὐτύχησε νὰ ζήσει στὸ πλευρὸ τοῦ αἰμινήστου Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου Κων/νου Καυκά καὶ νὰ μοιραστεῖ μαζί του τὶς πίκρες καὶ τὶς δυσκολίες, ἀλλὰ καὶ τὶς ἱκανοποιήσεις καὶ τὶς τιμὲς ποὺ συνώδευαν τὴν ἐντιμὴ ἀσκήση τοῦ Ὑψηλοῦ Δικαστικοῦ λειτουργήματος τοῦ συζύγου της.

Ὅσοι τὴν γνώρισαν ἀπὸ κοντὰ θὰ θυμοῦνται πάντα τὰ πλούσια χαρίσματα τῆς ψυχῆς της, τὴν εὐγένεια τοῦ χαρακτήρος της, τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὸ χαμογελαστὸ ὄφρος καθὼς καὶ τὴν αἰσιοδοξία μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετώπιζε πάντα τὴ ζωὴ.

Οἱ μόνες στιγμὲς ποὺ αὐλάκωναν τὸ πρόσωπό της καὶ τὴν ἔκαναν νὰ δακρύζει ἀπὸ συγκίνηση ἦταν αὐτὲς ποὺ οἱ πολιτιστικὲς ἢ ἄλλες ἐκδηλώσεις ξαναζωντάνευαν εἰς τὴν μνήμην της τὰ ὄνειρα καὶ τὴ νوستαλγία τῆς παιδικῆς ἡλικίας στὰ ἱερὰ χῶματα τῆς χαμένης Πατρίδας, τῆς γλυκεῖας Ἰωνίας.

Τώρα πιά ἡ φιλόξενη Ἀττικὴ Γῆ σκέπασε τὴ σορὸ της. Ἡ ψυχὴ της, ὅμως, θὰ εἶναι πάντα κοντὰ μας καὶ κάπου ἐκεῖ στὴ Μαγνησίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἡ μνήμη της ἄς εἶναι Αἰώνια.

ΜΑΡΙΤΣΑ ΠΟΛΥΚΡΑΤΗ

Ἀκόμη μιὰ ἄλλη Δέσποινα τῆς Σμύρνης μας ἀπεδήμησε πρὸς τὸν Κύριον μὲ τὸν καῦμὸ ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ξανάβλεπε Ἑλληνικὴ τὴν ἀγαπημένη της Σμύρνη, σὰν τόσες ἄλλες κόρες τῆς Ἰωνίας ποὺ μ' αὐτὸ τὸν καῦμὸ ἔφυγαν...

Ἡ Μάννα αὐτὴ πέρασε τὸν ἀβάσταχτο πόνο τῶν τριῶν παιδιῶν της ποὺ τᾶχασε πρὶν χαθεῖ ἐκείνη: τὸν Ἀναστάση, τὸν Νικόλαον καὶ τὴ μονάκριβη κόρη της σὲ βρεφικὴ ἡλικία. Ἐχασε καὶ τὸν ἀντρα της ἀκόμα ὅταν ἦταν νέα. Τῆς ἔμεινε ὁ Μανώλης, ὁ πιὸ μικρὸς, ποὺ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ πιστέψει ὅτι ἡ 80-χρονη Μητέρα του ἔφυγε γιὰ πάντα ἀπὸ κοντά του.

Ἡ Μαρίτσα Πολυκράτη γεννήθηκε στὸ Μπουρνόβα ἀπὸ μετανάστες γονεῖς ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα. Ἦταν πολὺ μορφωμένη, εἶχε τελειώσει τὴ Γαλλικὴ Σχολὴ Καλογραφῶν καὶ παντρεύτηκε τὸν Ἀριστείδη Πολυκράτη. Ἦταν γλυκομίλητη, ἦταν εὐγενική, καλοκάγαθη καὶ μεγάλη καρδιά, ἀγαποῦσε ὅλον τὸν κόσμον καὶ σ' ὅλους χαμογελοῦσε μὲ καλωσύνη καὶ ἀγάπη. Ὅσοι τὴ γνώρισαν δὲν τὴν ξεχνοῦν. Ἦταν μιὰ ἀληθινὴ κυρία, ποὺ τιμοῦσε τὸ ἀγαπημένο μας Μικρασιατικὸ χῶμα.

Στὸ γυιὸ της καὶ σὲ ὅλους τοὺς δικούς της ἐκφράζουμε τὰ θερμὰ συλλυπητήριά μας.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Λίγο πρὶν τὴν ἐκδοσὴ τῆς ἐφημερίδας μας, ἐπληροφορηθήκαμε μὲ εὐχαρίστηση—καὶ τὸ ἀνακοινώνουμε στὰ μέλη τῆς «Ἐνώσεως» μας— ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς «συνενωσιῶτες» μας, ὁ κ. Ἰωάννης Ἀκριθάκης, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀπουσίας τοῦ Βερολίνου τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Δημ. Μπέη καθὼς καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, θὰ ἐκτελεῖ καθήκοντα Δημάρχου. Συγχαίρομε γιὰ τὴν τιμὴ.

ΔΩΡΕΕΣ

- Ὁ κ. Νικόλαος Ζαρντινίδης ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ἐνώσεως δρχ. **50.000**
- Ὁ Τάκης Βεζυργιάννης ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ἐνώσεως δρχ. **3.500**
- Ἡ κ. Σοφία Ἀναστασιάδου - Μανουσάκη, γιὰ τὰ ἐννέα χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα της Γιώργου Ἰακ. Ἀναστασιάδου, τοῦ δημοσιογράφου Σμύρνης, ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων δρχ. **3.000**
- Στὴ μνήμη Βασιλείας Κωστ. Καυκά, τὸ γένος Ἡρακλέους Δεσποτοπούλου,
—Κατέθεσαν τὰ παιδιὰ της, Δημήτρης καὶ Σία Καυκά καὶ Ἐλευθέριος καὶ Λίλιαν Πράντου δρχ. **10.000**
- Ἡ κα Ὀλγα Ι. Ἀκκά, δρχ. **3.000**
- Ἡ κα Λουλοῦ Ἀντωνίου Βεζύρογλου, δρχ. **2.000**
- Ὁ κ. Βελισσάριος Δεσποτόπουλος δρχ. **1.000**
- Ὁ κ. Θωμᾶς Βεζύρογλου, δρχ. **2.000**
- Ὁ κ. Θεόδωρος Βεζύρογλου δρχ. **2.000**
- Στὴ μνήμη Ἑλλης Ἀντωνίου Φιλιππίδου
—Ἡ κα Ἀθηνᾶ Βεροπούλου δρχ. **3.000**
- Ὁ κ. Ἰωάννης Μιχαηλίδης δρχ. **2.000**
- Στὴ μνήμη Χριστίνας Ἀξαρηλῆ
—Ἡ κα Ἑρμα Τσακίρη, δρχ. **2.000**
- Στὴ μνήμη τῆς ἀγαπημένης καὶ ἀξέχαστης ἀδελφῆς της Ἀρτας, γιὰ τὴ συμπλήρωση τριῶν χρόνων ἀπὸ τὸ θάνατό της, ἡ κα Δέσπω Ι. Ἀπάρτη δρχ. **2.000**
- Στὴ μνήμη Ἰωάννου Φαρμάκη, ἡ κα Ἑλλή Γ. Ἀνεμογιάννη δρχ. **1.000**
- Ἡ κα Μαίρη Σταυρίδου προσέφερε στὴν Ἐνωσὴ, γιὰ τὸ ἀρχεῖό μας, τρεῖς φωτογραφίες. Οἱ δύο τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τῆς Σμύρνης καὶ ἡ τρίτη (ποὺ δημοσιεύουμε) παρουσιάζει μιὰν ἀποψη τῆς παραλίας Σμύρνης.

ΕΛΛΗ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

Στις 16 Μαΐου πέθανε σὲ μεγάλη ἡλικία ἡ Ἑλλή, χήρα Ἀντωνίου Φιλιππίδου, τὸ γένος Ἰωάννου Οἰκονομίδου, ἱατροῦ. Ἦταν μέλος τῆς Ἐνώσεως μας. Γεννημένη στὴ Σμύρνη κατεῖχε ἐξέχουσα θέση στὴν κοινωνία. Τὸν Νοέμβριο 1979 ἀπεβίωσε ὁ σύζυγος τῆς αἰδιμῆς Ἀντώνιος Φιλιππίδης, γνωστὸς ὡς βιομήχανος οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν στὴ Σμύρνη, μέλος τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων.

Στὴν οἰκογένειά τους ἐκφράζουμε τὰ θερμὰ συλλυπητήριά μας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ
ΤΙΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΕΣ
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΑΣ
ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ
ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΔΕΤΕ
ΤΗΝ
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΗΧΩ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ
ΗΧΩ

Μηνιαία ἔκδοσὴ τῆς
«ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»
Ἀποστέλλεται δωρεὰν
στὰ μέλη της

Διεύθυνση
ὁδὸς Καρύτση ἀριθ. 3
Τηλέφ. 32.28.480
Ἀθῆναι 124

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Μιχαὴλ Καλλιγέρης
Ναταλία Γκούφα
Τάκης Βεζυργιάννης

Ὑπεύθυνος ἐκδόσεως
Β. Γκούφας
Δεινοκράτους 31
Τηλ. 72.71.92

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου
Α. ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ
Ρήγα Παλαμήδου 5 — Ἀθῆναι